

НАВЧАЛЬНИЙ КУРС <i>(Syllabus = ОП + НП + РНПД + розклад + Викладач)</i>		
<i>Група полів</i>	<i>Поле</i>	
Назва	– код у загальноуніверситетському класифікаторі (шифр спец. + рівень освіти {Б/М/А/Д} + шифр дисц. за ОП) + назва за ОП {посилання на місце у <i>Навчальному Плані</i> }	029БОК17 Музеєзнавство
Анотація курсу	– перелік тем [питань], що розглядаються у дисципліни	<p>Музеєзнавство як наукова дисципліна. Об’єкт, предмет, структура, категорії та методи музеєзнавства. Історія розвитку музею та музейної справи у світі від найдавніших часів до сьогодні. Розвиток музейної справи в Україні. Проблеми та перспективи розвитку сучасних музеїв України. Законодавство України про музейну справу.</p> <p>Поняття про музей та основні напрями музейної діяльності. Загальне поняття про музей, його соціальні функції та напрями діяльності. Організація, основні напрями та види науково-дослідницької роботи музею. Музей – як культурно-освітній центр. Види та форми освітньо-виховної роботи музею. Комерційна та фандрайзингова діяльність музею.</p> <p>Класифікація музеїв України. Основні підходи до класифікації музеїв (за категоріями відвідувачів, за адміністративно-територіальною приналежністю та значущістю для суспільства, за юридичною приналежністю або формою власності, за архітектурно-</p>

функціональним ансамблем). Генетична класифікація музеїв за профілями. Види музеїв природничого профілю. Види музеїв історичного профілю. Види музеїв художньо-мистецького профілю. Види музеїв літературного профілю. Музеї науково-технічного профілю. Комплексні традиційні та сучасні музеї.

Загальне поняття про музейний фонди. Наукова організація музейних фондів.

Загальне поняття про музейний фонд. Музейний фонд України. Складові елементи організації музейного фонду: музейний предмет, предмет музейного значення, науково-допоміжні матеріали. Музейний предмет та його властивості. Основні категорії пам'яток та типи музейних предметів. Структура та склад музейних фондів. Основний фонд, науково-допоміжний і фонд тимчасового зберігання. Поняття про дублети і дублетний фонд.

Фондова робота музеїв. Основні напрями фондової роботи.

Комплектування музейних фондів як один із основних напрямків фондової роботи музеїв. Наукова обробка та методика вивчення музейних предметів. Основні етапи наукової обробки музейних предметів, їх зміст та завдання. Атрибуція, класифікація та систематизація музейних предметів. Інтерпретація музейних предметів. Наукова концепція комплектування музейних фондів. Облік музейних фондів як один з основних напрямків фондової роботи. Фондово-облікова документація. Етапи обліку: первинна

реєстрація, інвентаризація та каталогізація музейних предметів. Допоміжний музейний облік. Переоблік музейних фондів. Звірення музейних предметів і колекцій з фондово-обліковою документацією музею.

Експозиційна діяльність музею

Поняття про музейну експозицію. Експозиційні матеріали та їх характеристика (копія, репродукція, муляж, зліпок, новосел, макет, модель, голограма). Поняття про текст. Види текстів. Види експозицій. Методи побудови експозиції. Наукове проектування експозиції та його основні етапи: наукове, художнє, технічне проектування.

Організація екскурсійної справи у музеях та в практиці культурологічного туризму.

Сутність та основні поняття екскурсійної діяльності. Ознаки екскурсії та її структурні компоненти. Основні підходи до класифікації екскурсій (за містом, за місцем проведення, за формою проведення, за способом пересування та за іншими критеріями). Підготовки екскурсії та її основні етапи. Вступна частина екскурсії та основні вимоги до неї. Основна частина екскурсії та основні вимоги до неї. Заклучна частина екскурсії та основні вимоги до неї. Технологія та методика проведення екскурсії.

Зберігання музейних предметів і колекцій

Завдання зберігання музейних фондів. Особливості зберігання музейних предметів в експозиційних залах і фондосховищах. Режим зберігання музейних предметів та його складові. Температурно-вологісний режим зберігання та його

		особливості. Світловий режим. Захист від забруднювачів повітря. Біологічний режим зберігання. Захист музейних предметів від механічних пошкоджень і попередження виникнення екстремальних ситуацій. Поняття «консервація» та «реставрація» музейних предметів. Пакування і транспортування музейних предметів. Правила пакування різних типів музейних предметів.
	– перелік дисциплін, які є передумовою вивчення курсу	Дисципліни, які є передумовою вивчення курсу: «Історія зарубіжної культури», «Архівознавство»
	– перелік дисциплін, для яких курс є передумовою	Курс є передумовою для вивчення дисциплін циклу професійної підготовки, а саме: «Інформаційно-аналітична діяльність».
	– очікуваний результат	Дисципліна «Музеєзнавство» є обов’язковим компонентом освітньо-професійної програми ш і входить до циклу дисциплін професійної підготовки. Протягом опанування курсу студенти повинні набути таких загальних компетентностей: здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; знання та розуміння предметної області та професійної діяльності; здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; здатність спілкуватись іноземною мовою; навички використання інформаційних і комунікативних технологій; здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел; здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; здатність працювати в команді; здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

Протягом опанування курсу студенти повинні набути таких фахових компетентностей: здатність забезпечувати відбір, аналіз, оцінку, систематизацію, моніторинг, організацію, зберігання, розповсюдження та надання в користування інформації та знань у будь-яких форматах; здатність використовувати методи систематизації, пошуку, збереження, класифікації інформації для різних типів контенту та носіїв; здатність використовувати сучасні прикладні комп'ютерні технології та програмне забезпечення, мережеві та мобільні технології для вирішення професійних завдань; здатність впроваджувати інноваційні технології виробництва інформаційних продуктів і послуг, підвищення якості інформаційного обслуговування користувачів інформаційних, бібліотечних та архівних установ; здатність адмініструвати соціальні мережі, електронні бібліотеки та архіви; здатність використовувати автоматизовані інформаційно-пошукові системи, організувати електронні бібліотеки та архіви; здатність створювати, наповнювати та забезпечувати функціонування веб-сайтів та веб-спільнот у мережі Інтернет; здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, постійного підвищення рівня інформаційної культури; здатність опанувати та застосовувати технології системного аналізу інформаційної діяльності.

Програмними результатами навчання є: знати і розуміти наукові засади організації, модернізації та впровадження новітніх технологій в інформаційній,

бібліотечній та архівній діяльності; впроваджувати та використовувати комунікаційні технології у соціальних системах, мультимедійне забезпечення інформаційної діяльності, технології веб-дизайну та веб-маркетингу; керувати документаційними процесами діяльності установ, користуватися засобами електронного документообігу, організувати референтну та офісну діяльність; застосовувати у професійній діяльності технології інформаційного менеджменту, створення і підтримки функціонування електронних бібліотек та архівів, методологію вивчення та задоволення культурних та інформаційних потреб користувачів; узагальнювати, аналізувати і синтезувати інформацію в діяльності, пов'язаній із її пошуком, накопиченням, зберіганням та використанням; знати, розуміти та застосовувати в практичній діяльності законодавчі та галузеві нормативні документи; забезпечувати ефективність функціонування документно-комунікаційних систем; здійснювати пошук інформації в різних джерелах для розв'язання професійних завдань; застосовувати сучасні методи і технології автоматизованого опрацювання інформації, формування та використання електронних інформаційних ресурсів та сервісів; вільно спілкуватися з професійних питань, включаючи усну, письмову та електронну комунікацію українською мовою та однією з іноземних мов; бути відповідальним, забезпечувати ефективну співпрацю в команді; навчатися з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових

		знань; дотримуватися і реалізовувати основні засади охорони праці та безпеки життєдіяльності.
Місце курсу у НП	– [розподіл по семестрах]	Другий рік, весняний семестр.
	– обсяг кредитів	Весна – 5 кредитів.
	– тижневе навантаження (лекції + практична частина)	(2 – 2).
	– форма контролю	Екзамен.
Зміст курсу	– лекційний курс (тема розділу + питання для самост. роботи)	<p>Тема 1. Музеєзнавство як наукова дисципліна. Об'єкт, предмет, структура, категорії та методи музеєзнавства. Історія розвитку музею та музейної справи у світі від найдавніших часів до сьогодні. Розвиток музейної справи в Україні. Проблеми та перспективи розвитку сучасних музеїв України. Законодавство України про музейну справу.</p> <p>Тема 2. Поняття про музей та основні напрями музейної діяльності. Загальне поняття про музей, його соціальні функції та напрями діяльності. Організація, основні напрями та види науково-дослідницької роботи музею. Музей – як культурно-освітній центр. Види та форми освітньо-виховної роботи музею. Комерційна та фандрайзингова діяльність музею.</p> <p>Тема 3. Класифікація музеїв України. Основні підходи до класифікації музеїв (за категоріями відвідувачів, за адміністративно-територіальною приналежністю та значущістю для суспільства, за юридичною приналежністю або формою власності, за архітектурно-функціональним ансамблем). Генетична класифікація музеїв за профілями. Види музеїв природничого профілю. Види музеїв історичного профілю. Види музеїв художньо-мистецького</p>

профілю. Види музеїв літературного профілю. Музеї науково-технічного профілю. Комплексні традиційні та сучасні музеї.

Тема 4. Загальне поняття про музейний фонди. Наукова організація музейних фондів.

Загальне поняття про музейний фонд. Музейний фонд України. Складові елементи організації музейного фонду: музейний предмет, предмет музейного значення, науково-допоміжні матеріали. Музейний предмет та його властивості. Основні категорії пам'яток та типи музейних предметів. Структура та склад музейних фондів. Основний фонд, науково-допоміжний і фонд тимчасового зберігання. Поняття про дублети і дублетний фонд. Тема 5. Фондова робота музеїв. Основні напрями фондової роботи.

Комплектування музейних фондів як один із основних напрямків фондової роботи музеїв. Наукова обробка та методика вивчення музейних предметів. Основні етапи наукової обробки музейних предметів, їх зміст та завдання. Атрибуція, класифікація та систематизація музейних предметів. Інтерпретація музейних предметів. Наукова концепція комплектування музейних фондів. Облік музейних фондів як один з основних напрямків фондової роботи. Фондово-облікова документація. Етапи обліку: первинна реєстрація, інвентаризація та каталогізація музейних предметів. Допоміжний музейний облік. Переоблік музейних фондів. Звірення музейних предметів і колекцій з фондово-обліковою документацією музею.

Тема 6. Експозиційна діяльність музею
Поняття про музейну експозицію. Експозиційні матеріали та їх характеристика (копія, репродукція, муляж, зліпок, новосел, макет, модель, голограма). Поняття про текст. Види текстів. Види експозицій. Методи побудови експозиції. Наукове проектування експозиції та його основні етапи: наукове, художнє, технічне проектування.

Тема 7. Організація екскурсійної справи у музеях та в практиці культурологічного туризму.
Сутність та основні поняття екскурсійної діяльності. Ознаки екскурсії та її структурні компоненти. Основні підходи до класифікації екскурсій (за містом, за місцем проведення, за формою проведення, за способом пересування та за іншими критеріями). Підготовки екскурсії та її основні етапи. Вступна частина екскурсії та основні вимоги до неї. Основна частина екскурсії та основні вимоги до неї. Заклучна частина екскурсії та основні вимоги до неї. Технологія та методика проведення екскурсії.

Тема 8. Зберігання музейних предметів і колекцій
Завдання зберігання музейних фондів. Особливості зберігання музейних предметів в експозиційних залах і фондосховищах. Режим зберігання музейних предметів та його складові. Температурно-вологісний режим зберігання та його особливості. Світловий режим. Захист від забруднювачів повітря. Біологічний режим зберігання. Захист музейних предметів від механічних пошкоджень і попередження виникнення екстремальних ситуацій. Поняття «консервація» та «реставрація» музейних

		предметів. Пакування і транспортування музейних предметів. Правила пакування різних типів музейних предметів.
	– навчальна література	<p>Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вайдахер Ф. Загальна музеологія / Переклад з нім. Х.Назаркевич, О.Лянґ, В.Лозинського. – Львів: Літопис, 2005. – 632 с. 2. Власюк Г.М. Музеєзнавство та архівна справа: навч.-метод, посіб. / Власюк Г.М., Зосимович О.Ю., Хададова М.В. – Житомир: ЖДПУ імені Івана Франка, 2006. – 203 с. 3. Лысикова О. В. Музеи мира: учеб. пособ. / О.В. Лысикова. – М.: Флинта; Наука, 2002. – 128 с. 4. Мезенцева Г.Г. Музеєзнавство / Г.Г.Мезенцева. – К.: Вища школа, 1980. – 120 с. 5. Музей на межі тисячоліть: минуле, сьогодення, перспективи. – Дніпропетровськ, 1999. – 176 с. 6. Основи музеєзнавства, маркетингу та рекламно-інформаційної діяльності музеїв: навч. посіб. / П.Горішевський, М.Ковалів, В.Мельник, С.Оришко. – Івано-Франківськ: Плай, 2005. – 64 с. 7. Петранівський В.Л., Рутинський М.Й. Туристичне краєзнавство: навч. посіб. / За ред. проф. Ф.Д. Заставного. – К.: Знання, 2006. – 550 с. 8. Рутинський М.Й. Музеєзнавство: навч. посіб. / Рутинський М.Й., Стецюк О.В.– К.: Знання, 2008. – 428 с. 9. Тєвікова О. В. Музеєзнавство: навчальний посібник для студентів спеціальності 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа денної

та заочної форм навчання ПолтНТУ. – Полтава: ПолтНТУ, 2017. – 290 с.

Допоміжна

1. Буравченков А.А. Культура і туризм: взаємодія і збагачення / А.А.Буравченков. – К.: Українська культура, 1999. – 230 с.
2. Велика Л.П. Музейне експозиційне мистецтво / Л.П. Велика; Харківська державна академія культури. – Х.: ХДАК, 2000. – 160 с.
3. Голубнича С.М. Основы экскурсионного дела / С.М. Голубнича. – Донецк: ДИТБ, 2003. – 250 с.
4. Івченко А.С. Вся Украина: путеводитель / А.С.Івченко. – К.: ГНПП «Картографія», 2005. – 656 с.
5. Меморіальні місця і пам'ятники Полтави: авіація, космонавтика / Упор. Кальний Д.П., Пістоленко І.О. – Полтава: Видання Полтавського музею авіації та космонавтики, 2006.– 32с.
6. Музеї Полтавщини: туристичний довідник / Упор. В.Павлов, Л.Оніщук. – Полтава: АСМИ, 2004. – 20 с.
7. Про музеї та музейну справу: Закон України від 29 червня 1995 р. //Відомості ВР України. – 1995. - №25 – Ст.191.
8. Рутинський М.Й. Географія туризму України: навч.-метод. посіб. / М.Й.Рутинський. – 2-ге вид., доп. і перероб. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 160 с.
9. Федорченко В.К. Історія екскурсійної справи в Україні: навч. посіб. / Федорченко В.К.,

		Костюкова О.М., Дьорова Т.А. та ін. – К.: Кондор, 2004. – 164 с.
Координатори курсу	– ім'я + прізвище координатор {посилання на <i>Profile</i> }	Наталія Білан https://nupp.edu.ua/page/sklad-kafedri-ukrainoznavstva-kulturi-ta-dokumentoznavstva.html
	– ім'я + прізвище асистента координатора {посилання на <i>Profile</i> }	Андрій Нарадько, к.і.н. https://nupp.edu.ua/page/profil-vikladacha-naradko-andriy-valeriyovich.html
Розклад	– період вивчення (дата початку – дата завершення)	1.02.2021 – 30.04.2021
	– тривалість (кількість тижнів)	13
	– тривалість (хв.)	80 хв.
	– аудиторія	Згідно з розкладом
Політика курсу	{посилання на загальні правила допуску та вивчення навчальних курсів на сторінці університету/інституту/факультету} (критерії оцінювання + складові підсумкової оцінки + тощо)	За період вивчення курсу «Музеєзнавство» студент може набрати 50 балів (5 балів за опанування кожної з 8-и тем, тобто 5 балів на кожному семінарському занятті за висвітлене теоретичне питання), 10 балів за роботу на практичному занятті і 50 балів на екзамені (екзаменаційний білет передбачає наявність теоретичного питання та виконання блоку тестових завдань).
Рекомендації до вивчення курсу	Загальні настанови та рекомендації щодо вивчення навчального курсу та підготовки до контрольних заходів	Для належного опанування дисципліною «Музеєзнавство» слід опрацювати базову літературу, знати основні нормативно-правові акти, що регулюють музейну справу, опанувати термінологію. Слід ретельно зосередитись на набутті практичних навичок з використання методів систематизації, пошуку, збереження, класифікації музейних експонатів різного типу контенту та носіїв, використання сучасних прикладних комп'ютерних технологій та програмного забезпечення для вирішення професійних завдань

Примітки		
-----------------	--	--

- Примітки: 1. **РНПД** – робоча навчальна програма дисципліни.
2. **ОП** – освітня програма.
3. **НП** – навчальний план.